

2024/2319

10.10.2024

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2024/2319

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Kolejowej Unii Europejskiej za rok budżetowy 2022

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Kolejowej Unii Europejskiej za rok budżetowy 2022,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0092/2024),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Agencji Kolejowej Unii Europejskiej na rok budżetowy 2022 wyniósł 34 814 691 EUR, co stanowi wzrost o 9,38 % w porównaniu z 2021 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2022 Trybunał Obrachunkowy stwierdził, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. docenia fakt, że monitorowanie budżetu w ciągu roku budżetowego 2022 doprowadziło do osiągnięcia wskaźnika wykonania środków w wysokości 99,95 %, co oznacza lekki wzrost o 0,13 % w porównaniu z rokiem 2021; zauważa ponadto, że wskaźnik wykonania środków na płatności w 2021 r. wyniósł 94,97 %, co oznacza wzrost o 1,43 % w porównaniu z rokiem 2021; odnotowuje, że wynik budżetu w 2022 r. wyniósł 81 821 EUR, w porównaniu z 69 638 EUR w 2021 r.;
2. dostrzega, że główny wpływ na wykonanie budżetu w 2022 r. miały globalne czynniki zewnętrzne, takie jak niestabilna sytuacja geopolityczna i kryzys energetyczny, które doprowadziły do dużej niepewności skutkującej nieprzewidywalnym wzrostem kosztów Agencji; zauważa, że Agencja wdrożyła zdecydowane środki w celu kontroli swoich wydatków, dostosowała poziom opłat i należności (tj. podwyższono stawkę godzinową i regularnie dostosowywano ją do stopy inflacji) oraz wprowadziła regularny proces monitorowania wykonania budżetu obejmujący szereg narzędzi planowania i monitorowania w celu automatyzacji tego procesu;
3. zauważa, że Agencja przystąpiła do fazy pilotażowej Komisji polegającej na zastąpieniu jej systemu budżetowego i księgowego nowym systemem o nazwie SUMMA; na podstawie sprawozdania Trybunału odnotowuje w tym kontekście uwagi dotyczące braków i niedociągnięć w Agencji, a mianowicie braku strategii zarządzania ryzykiem i strategii kontroli w zakresie wdrażania nowego systemu, niezaktualizowanego obiegu środków finansowych, strategii kontroli *ex ante* i *ex post* oraz niekontrolowanych praw użytkowników; na podstawie odpowiedzi Agencji na uwagi Trybunału zauważa, że środki łagodzące podjęto zgodnie z nieodłączną krzywą uczenia się, w tym poprzez rozpoczęcie aktualizacji obiegu środków finansowych Agencji oraz strategii kontroli *ex ante* i *ex post* w drugiej połowie 2022 r., przy czym odpowiednie dokumenty mają zostać zaktualizowane w 2023 r.; wzywa Agencję, aby uwzględniła wszystkie uwagi Trybunału oraz informowała organ udzielający absolutorium o postępach czynionych w tej sprawie;
4. odnotowuje uwagę Trybunału dotyczącą nieprzestrzegania przez Agencję terminu przewidzianego w rozporządzeniu finansowym w odniesieniu do płatności, przy czym w roku 2022 12,2 % płatności było spóźnionych o ponad 30 dni; przyjmuje do wiadomości stanowisko Agencji, zgodnie z którym opóźnienia te były związane z wdrażaniem nowego systemu SUMMA oraz że w międzyczasie podjęto działania mające na celu uniknięcie opóźnień w płatnościach;

⁽¹⁾ Dz.U. C 38 z 31.1.2023, s. 51.

5. zauważa ponadto, że Agencja odnotowała również opóźnienia w wystawianiu faktur (lub not debetowych) dotyczących powiązanych opłat i należności, przy czym opóźnienia te Agencja również przypisuje wdrażaniu nowego systemu SUMMA, oraz w otrzymywaniu zestawień kosztów od krajowych organów ds. bezpieczeństwa, co stanowi naruszenie odpowiednich artykułów rozporządzenia finansowego i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/764⁽²⁾ w sprawie opłat i należności Agencji; na podstawie odpowiedzi Agencji na uwagi Trybunału stwierdza, że uniknięcie lub ograniczenie takich opóźnień byłoby możliwe, gdyby krajowe organy ds. bezpieczeństwa przedkładały Agencji zestawienia kosztów w odpowiednim czasie, ale Agencja nie ma możliwości zmuszenia krajowych organów ds. bezpieczeństwa do przestrzegania terminów;
6. przypomina, że Agencja dysponuje najmniejszym budżetem spośród agencji transportowych pomimo wielkich korzyści dla środowiska płynących z transportu kolejowego, które są jednym z priorytetów Komisji; pochwała wzrost budżetu na rok budżetowy 2022, któremu towarzyszą różne działania mające zwiększyć konkurencyjność, poprawić bezpieczeństwo i propagować interoperacyjność transgraniczną; wzywa jednak, aby zwiększono budżet, co zapewni Agencji podstawowe zasoby umożliwiające jej sprawne funkcjonowanie i skuteczne wykonywanie zadań;

Wydajność

7. zauważa, że Agencja zgłosiła wykonanie rocznego programu prac na rok 2022 na poziomie 81,13 % w porównaniu z 76,41 % w 2021 r., co stanowi poprawę drugi rok z rzędu; zauważa, że w 2022 r. Agencja przyjęła nową strukturę swojego programu prac i tym samym przeszła od programu prac opartego na zadaniach do programu opartego na oświadczeniach strategicznych, a także uruchomiła nową platformę na potrzeby miesięcznej sprawozdawczości w odniesieniu do wszystkich projektów i usług oraz nową tablicę wskaźników monitorowania; zauważa, że roczny program prac zawiera dziewięć oświadczeń strategicznych, które opracowano z myślą o wpływie, jaki Agencja stara się wywierać na społeczeństwo; dostrzega, że w roku 2022 Agencja z powodzeniem i w szerokim zakresie zrealizowała cele zawarte w swoich oświadczeniach strategicznych, dotyczące różnych produktów i ustalonych przez nią kluczowych wskaźników efektywności; zauważa jednak, że nie osiągnięto niektórych kluczowych wskaźników efektywności, takich jak wskaźniki związane z rozpoczęciem trzeciego etapu badania rynku z myślą o nowym budynku Agencji w Valenciennes, z wdrożeniem nowego systemu (ARES) zarządzania dokumentami, z płatnościami dokonywanymi w terminach umownych związanych z przyjęciem w fazie pilotażowej nowego systemu finansowego (SUMMA) oraz z inicjatywą „Kobiety w transporcie”;
8. odnotowuje niektóre z głównych osiągnięć Agencji w 2022 r., takie jak przyjęcie planu działania na rzecz wzmocnienia (SAP) na lata 2023–2027, terminowe wydawanie szybko rosnącej liczby zezwoleń dla pojazdów (1861) i jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa (66), sfinalizowanie zalecenia Agencji w sprawie pakietu dotyczącego przeglądu TSI na 2022 r., co poprawi interoperacyjność kolei w całej Unii, rozpoczęcie drugiego cyklu audytu monitorującego w odniesieniu do krajowego organu ds. bezpieczeństwa, obejmującego wszystkie zadania powierzone krajowemu organowi ds. bezpieczeństwa na mocy przepisów Unii, sporządzenie wyjątkowo dużej liczby sprawozdań (osiem zamiast spodziewanych trzech) w obszarze monitorowania jednostek notyfikowanych oraz prace nad pierwszym sprawozdaniem Agencji opartym na wynikach ankiety na temat bezpieczeństwa (którą rozpoczęto w 2021 r. i w związku z którą otrzymano 46 500 odpowiedzi); wyraża uznanie dla Agencji za opracowanie modułów szkoleniowych w zakresie bezpieczeństwa, poświęconych zasadzie „just culture”, które poprawią bezpieczeństwo w całym sektorze, a także za jej osiągnięcia (zestaw narzędzi, wytyczne i materiały szkoleniowe, działania informacyjne i moduły szkoleniowe) w zakresie integracji czynników ludzkich i organizacyjnych, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa i efektywności kolei;
9. podkreśla, jak ważne jest dalsze wspieranie wszystkich inicjatyw na rzecz lepszego wspólnego rozumienia technicznych specyfikacji interoperacyjności, aby przyczynić się do rozwoju silnego i konkurencyjnego europejskiego przemysłu kolejowego; domaga się większego wsparcia dla innowacyjności w kolejowych usługach transportu towarowego i intermodalnego, aby osiągnąć konkurencyjną integrację z logistycznym łańcuchem wartości, wraz z automatyzacją i cyfryzacją kolei towarowych;
10. przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie o bezpieczeństwie i interoperacyjności kolei UE; docenia stałe zaangażowanie w realizację celu Agencji polegającego na utworzeniu jednolitego europejskiego obszaru kolejowego oraz jej wytrwałą pracę w kluczowych obszarach takich jak upraszczanie przepisów krajowych i modernizacja specyfikacji technicznych na potrzeby interoperacyjności; zauważa, że tak ważna praca przyczyni się do wzmocnienia interoperacyjności kolei w całej Europie, zgodnie z oczekiwaniami politycznymi Komisji; z zadowoleniem przyjmuje stały wkład Agencji w dziedzinie przepisów krajowych, polegający na uporządkowaniu w 2022 r. pozostałych krajowych przepisów technicznych (Czechy i Niemcy) stanowiących przeszkodę dla sprawnego funkcjonowania kolei;

⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/764 z dnia 2 maja 2018 r. w sprawie honorariów i opłat pobieranych przez Agencję Kolejową Unii Europejskiej i warunków ich płatności (Dz.U. L 129 z 25.5.2018, s. 68).

11. pochwała proaktywną reakcję Agencji na zalecenia przedstawione w uwagach z poprzedniego roku, wzywając Agencję do wprowadzenia skutecznych kontroli w celu weryfikacji statusu MŚP wnioskodawców; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie wzmocnionych kontroli w celu weryfikacji statusu MŚP w odniesieniu do jednolitych certyfikatów bezpieczeństwa i wniosków o dopuszczenie pojazdów; zauważa, że Agencja zainicjowała szereg inicjatyw mających na celu pobudzenie ruchu kolejowego (zarówno pasażerskiego, jak i towarowego), w tym środki na rzecz koordynowania międzynarodowego ruchu kolejowego i rozwoju nowych technologii, takich jak automatyzacja pociągów, które przyczynią się do spójności, pobudzania gospodarki UE oraz transformacji ekologicznej i cyfrowej; z zadowoleniem przyjmuje, że grupa sterująca ds. pakietu kolejowego pomyślnie kontynuowała działalność i oceniła gotowość Agencji na czwarty pakiet kolejowy;
12. podkreśla, że nielegalna i nieuzasadniona rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie ukazała kluczową rolę, jaką mogą odegrać koleje; zauważa, że od czasu inwazji na Ukrainę kolej jest istotnym zasobem, jeżeli chodzi o przepływ osób i towarów, zwłaszcza po zamknięciu ukraińskiej przestrzeni powietrznej dla lotnictwa cywilnego; zwraca uwagę, że koleje ukraińskie przewożą żołnierzy, pracowników o krytycznym znaczeniu, mieszkańców, a także wiele podstawowych towarów, takich jak produkty rolne; docenia fakt, że Agencja przyczyniła się do współpracy UE z Ukrainą w zakresie odporności i rozwoju połączeń kolejowych oraz wspierała Ukrainę i ludność na całym świecie dzięki poszukiwaniu dodatkowych sposobów zwiększenia transportu ukraińskich produktów żywnościowych koleją;

Wydajność i poprawa wyników

13. wyraża uznanie dla Agencji za przyjęcie w 2022 r. planu wzmocnienia i planu działania na rzecz wzmocnienia na lata 2023–2027; zauważa, że plan działania na rzecz wzmocnienia zasadza się na elementach składowych i celach oraz stanowi podstawę strategii Agencji na rzecz przyrostu wydajności w najbliższych pięciu latach; zauważa, że w Agencji powołano wewnętrzną grupę zadaniową ds. planu działania na rzecz wzmocnienia i jego celów pośrednich oraz że wyznaczony zostanie sprawozdawca, który będzie wspierać i monitorować wdrażanie planu działania na rzecz wzmocnienia oraz kierować tym procesem;
14. zauważa, że dzięki planowi działania na rzecz wzmocnienia Agencja otrzymała w 2022 r. dwanaście dodatkowych pracowników zatrudnionych na czas określony, co może stanowić dobrą podstawę do kontynuowania przez Agencję wdrażania planu wzmocnienia; ubolewa, że za przydziałem stanowisk nie poszła odpowiednia dotacja, co wraz z nadzwyczajną indeksacją wynagrodzeń i ogólnym wzrostem cen usług użyteczności publicznej skutkowało dodatkowymi ograniczeniami w planowaniu pracy i zasobów Agencji, przy czym w 2022 r. odnotowano kilka negatywnych priorytetów, takich jak prace nad rocznym przeglądem wyników krajowego organu ds. bezpieczeństwa czy opracowanie systemu wymiany informacji na temat zdarzeń związanych z bezpieczeństwem w Europie;
15. zauważa, że na podstawie ciągłego przeglądu usług świadczonych przez agencje i służby Komisji zidentyfikowano zakres, w jakim możliwe jest dzielenie się zdolnościami, a Agencja stopniowo wdrażała elementy współpracy w dziedzinie organizacji posiedzeń, bezpieczeństwa informatycznego, zasobów ludzkich (np. listy płac i zarządzanie indywidualnymi uprawnieniami pracowników czy dochodzenia związane z przypadkami molestowania), zamówień (np. przetargi międzyagencyjne i wspólne umowy ramowe), tłumaczeń i rachunkowości; zauważa, że w 2022 r. Agencja zawarła porozumienie o współpracy z Agencją Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego, w którym ustanowiono regularny zorganizowany dialog między tymi dwiema agencjami oraz usprawniono wymianę informacji, wiedzy i doświadczeń w różnych obszarach współpracy, w tym w zakresie zbadania możliwości dostosowania jednego z istniejących rozwiązań informatycznych w sektorze lotnictwa (europejski centralny system koordynacji powiadamiania o zdarzeniach w lotnictwie) na potrzeby systemu wymiany informacji kolejowych do celów gromadzenia i analizy zgłoszeń dotyczących zdarzeń związanych z bezpieczeństwem kolejowym; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wyniku tej analizy;
16. zauważa, że pierwszą strategię zarządzania środowiskiem Agencja opracowała i opublikowała w 2022 r. w ramach jednolitego dokumentu programowego Agencji na lata 2023–2025; wyraża uznanie dla Agencji za to, że do końca 2022 r. przewidziała i zrealizowała niektóre inicjatywy i działania, takie jak obniżenie temperatury w budynku, naprawa lub wymiana wadliwych czujników w celu rozwiązania problemu zawsze włączonych świateł w niektórych biurach, dostosowanie ustawień automatycznych świateł oraz utworzenie grupy ERA Environment (Volunteering) w celu prowadzenia działań w zakresie rozpowszechniania, gromadzenia pomysłów i dążenia do postępów w działaniach na rzecz środowiska; na podstawie sprawozdania Trybunału z zadowoleniem zauważa, że Agencja Kolejowa Unii Europejskiej należy do agencji, które planują poprawić efektywność energetyczną i neutralność klimatyczną swojej działalności; zachęca Agencję do uwzględnienia w tym planie ilościowych poziomów bazowych i celów w zakresie zmniejszenia śladu węglowego i zużycia energii, a także do dopilnowania, aby jej nowy budynek w Valenciennes posiadał certyfikat EMAS;
17. dostrzega, że Agencja osiągnęła bardzo wysoki stopień cyfryzacji, aby zwiększyć swoją skuteczność, eliminując użycie papieru i wprowadzając rozwiązania online, takie jak e-zamówienia, e-fakturowanie czy elektroniczne rezerwacje podróży, w tym dzięki wdrożeniu w 2022 r. systemu Komisji do zarządzania zasobami ludzkimi (Sysper) oraz dzięki migracji – aktualnie w fazie pilotażowej – do nowego systemu budżetowego, księgowego i finansowego SUMMA; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w jednolitym dokumencie programowym Agencji na lata 2023–2025 przewiduje się dalszą cyfryzację jej procedur;

18. na podstawie opinii Agencji w odniesieniu do działań następczych podjętych w związku z absolutorium z wykonania budżetu Agencji za rok budżetowy 2021 zauważa, że Agencja wdrożyła szereg środków mających na celu obniżenia kosztów operacji w Lille (tj. znacznie ograniczono koszty podróży służbowych i wyjazdów pracowników i zewnętrznych zainteresowanych stron) i zakończyła obecną umowę najmu pomieszczeń w Lille; zauważa, że zamiarem Agencji jest organizowanie jedynie obowiązkowych posiedzeń w Lille w celu zastosowania się do decyzji Rady Europejskiej w sprawie podwójnej siedziby w Lille i Valenciennes; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2022 r., stosownie do uwagi Parlamentu, Agencja zatwierdziła swoją strategię w zakresie zasobów ludzkich (na lata 2023–2027), zwracając przy tym szczególną uwagę na kwestię poprawy skuteczności i wydajności; w związku z tym odnotowuje pozytywne doświadczenia i rozwój w Agencji w odniesieniu do korzystania z systemu telepracy w okresie po pandemii COVID-19, co skłoniło Agencję do wniosku, że nową normą jest uznanie telepracy za równoważną z pracą w biurze w przypadku większości pracowników, choć w odniesieniu do niektórych konkretnych stanowisk obecność fizyczna wciąż ma kluczowe znaczenie;

Polityka kadrowa

19. zwraca uwagę, że na dzień 31 grudnia 2022 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 97,40 % – przyjęto 150 pracowników zatrudnionych na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 154 stanowiska w tej kategorii (w porównaniu z 151 stanowiskami przewidzianymi w 2021 r.); zauważa ponadto, że w 2022 r. Agencja zatrudniała 36 pracowników kontraktowych (w stosunku do 36 zatwierdzonych stanowisk) i dwóch oddelegowanych ekspertów krajowych (w stosunku do czterech zatwierdzonych stanowisk);
20. z zaniepokojeniem odnotowuje brak równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla Agencji, gdzie 8 na 10 członków (80 %) to mężczyźni; zauważa, że rozkład płci wśród zarządu Agencji przedstawia się następująco: 34 osób z 64 (53 %) to mężczyźni; odnotowuje ponadto rozkład płci wśród całego personelu Agencji, przy czym 120 z 188 pracowników (64 %) to mężczyźni; przypomina o znaczeniu zapewnienia równowagi płci i wzywa Agencję do uwzględnienia tego aspektu podczas przyszłych naborów pracowników i nominacji na stanowiska kadry kierowniczej wyższego szczebla; odnotowuje, że Agencja kontynuowała prace na rzecz zlikwidowania różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn, obejmujące konkretne projekty, takie jak projekt „Kobiety w transporcie”, aby wzmocnić zatrudnienie kobiet i równość szans w sektorze transportu; w tym kontekście zwraca uwagę na wysiłki Agencji na rzecz zwiększenia liczby kobiet w sektorze transportu dzięki takim działaniom jak wydarzenia służące nawiązywaniu kontaktów i seminaria internetowe poświęcone różnorodności i włączeniu społecznemu w 2022 r.;
21. na podstawie opinii Agencji zauważa, że w drugiej połowie 2022 r. Agencja przeprowadziła partycypacyjny audyt dotyczący płci, którego ustalenia wykorzystano do ustalenia priorytetów wśród celów strategii Agencji w zakresie zasobów ludzkich na lata 2023–2027 i które to ustalenia posłużyły jako wkład do dokumentu opisującego zobowiązania zespołu zarządzającego Agencji na rzecz różnorodności i włączenia społecznego; zauważa ponadto, że określono konkretne, krótkoterminowe działania mające na celu poprawę w zakresie różnorodności i włączenia społecznego w Agencji na wszystkich jej szczeblach, np. prace w zakresie rekrutacji i zaangażowania (korzystanie z list rezerwowych, integracja czy opieka mentorska);
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja dąży do zapewnienia równowagi geograficznej wśród swoich pracowników i zachęca kandydatów ze wszystkich państw członkowskich do ubiegania się o stanowiska; zauważa, że informacje o wakatach na stanowiska tymczasowe są publikowane we wszystkich językach UE, a zaproszenia do składania wniosków są publikowane nie tylko na stronie internetowej Agencji, ale również rozpowszechniane za pośrednictwem stałych przedstawicielstw państw członkowskich;
23. na podstawie odpowiedzi Agencji na pytania pisemne Parlamentu zauważa, że w związku ze zgłoszonymi przypadkami molestowania w Agencji, które są rozpatrywane przez wewnętrznych zaufanych doradców, do rejestru wpisano czterech pracowników, przy czym dwóch z nich usunięto z rejestru pod koniec 2022 r., nie przeprowadzając dochodzenia i nie wyciągając żadnych wniosków; zachęca Agencję do dalszego rozwijania polityki i metod w celu skutecznego zapobiegania takim przypadkom w przyszłości;

Zamówienia

24. zauważa, że w 2022 r. Agencja ogłosiła dwa otwarte zaproszenia do składania ofert, trzy procedury negocjacyjne i jedno ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej, a także dwa otwarte zaproszenia do składania ofert i trzy procedury negocjacyjne finansowane ze środków administracyjnych;
25. na podstawie odpowiedzi Agencji na pytania pisemne Parlamentu zauważa, że wdrażanie zielonych zamówień publicznych jest w toku i stanowi jedną z inicjatyw lub działań w ramach strategii Agencji dotyczącej zarządzania środowiskiem;
26. na podstawie odpowiedzi Agencji na pytania organu udzielającego absolutorium zauważa, że w 2022 r. procedury udzielania zamówień przez Agencję były już w pełni cyfrowe; jest zadowolony, że w lipcu 2023 r. Agencja rozpoczęła proces wdrażania narzędzia służącego do zarządzania zamówieniami publicznymi;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

27. zauważa, że Agencja opublikowała na swojej stronie internetowej życiorysy i deklaracje interesów członków zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla; zauważa, że Agencja nie publikuje życiorysów ekspertów zewnętrznych ani wewnętrznych;
28. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Agencji w celu zwiększenia przejrzystości jej działań, takie jak regularne publikowanie na jej stronie internetowej informacji dotyczących wszystkich spotkań dyrektora wykonawczego z organizacjami lub osobami samozatrudnionymi; zauważa, że Agencja stosuje szereg mechanizmów w celu wykrywania konfliktów interesów i unikania ich, a to poprzez sporządzanie wykazu interesów należących do konkretnych kategorii (np. interesy zawodowe lub rodzinne), przegląd deklaracji interesów, wymóg składania spontanicznych oświadczeń o braku konfliktu interesów i regularne szkolenia;
29. wyraża uznanie dla Agencji za procedury informowania o nieprawidłowościach, dzięki którym pracownicy mogą zgłaszać potencjalne konflikty bez obawy przed działaniami odwetowymi; zauważa w tym kontekście, że w 2022 r. na poziomie członków zarządu i pracowników Agencji zgłoszono sytuacje mogące wskazywać na konflikt interesów, a środki łagodzące zostały wprowadzone i odnotowane na posiedzeniach zarządu lub udokumentowane w deklaracjach o braku konfliktu interesów zainteresowanych pracowników;
30. na podstawie odpowiedzi Agencji na pytania pisemne Parlamentu zauważa, że Agencja posiada procedury postępowania w sytuacji wystąpienia efektu „drzwi obrotowych” w przypadku byłych pracowników; ubolewa w tym kontekście, że Agencja nie prowadzi systematycznego monitorowania zgodności z obowiązującymi przepisami, co powoduje, że niezadeklarowane sytuacje wskazujące na efekt „drzwi obrotowych” mogą pozostać niewykryte lub że nie można zagwarantować stosowania się do poleceń nałożonych wcześniej na pracowników, którzy opuścili Agencję;
31. zauważa, że Agencja kontynuowała sesje szkoleniowe na temat etyki i zwalczania nadużyć finansowych, które są obowiązkowe dla wszystkich pracowników, w ramach czteroletniego cyklu sesji szkoleniowych w celu osiągnięcia 100-procentowego udziału na koniec cyklu; zauważa, że ogólny wskaźnik uczestnictwa w 2022 r. wyniósł 22,1 % w przypadku zwalczania nadużyć finansowych i 31,11 % w przypadku etyki oraz że oba szkolenia są dostosowane do potrzeb wynikających z zagrożeń, z jakimi Agencja ma do czynienia;

Mechanizmy kontroli wewnętrznej

32. na podstawie sprawozdania Trybunału z zaniepokojeniem odnotowuje spostrzeżenia dotyczące pewnych niedociągnięć w systemach zarządzania i kontroli Agencji, a mianowicie braku polityki klasyfikacji i ochrony informacji szczególnie chronionych oraz stosowania nieważnych metod zatwierdzania innych niż fizyczne lub kwalifikowane podpisy elektroniczne w dziedzinie postępowań o udzielenie zamówienia; na podstawie odpowiedzi Agencji na uwagi Trybunału zauważa, że niedociągnięcia te zostały w międzyczasie usunięte za pomocą różnych działań i środków; wzywa Trybunał do uwzględnienia tych działań i środków w ramach audytów uzupełniających;
33. na podstawie opinii Agencji zauważa, że w odniesieniu do zaleceń wydanych przez Służbę Audytu Wewnętrznego (IAS) po przeprowadzeniu w 2019 r. audytu dotyczącego zarządzania informacjami i bezpieczeństwa informacji Agencja wdrożyła bardzo ważne zalecenie dotyczące ram zarządzania danymi oraz ważne zalecenie dotyczące danych i operacji informatycznych (już zamknięte przez Służbę Audytu Wewnętrznego), natomiast prace nad wdrożeniem w 2023 r. pozostałych trzech zaleceń (dotyczących interoperacyjności i jakości danych, bezpieczeństwa danych i IT oraz ciągłości informatycznej i bezpieczeństwa fizycznego) wciąż trwają; wzywa Agencję do informowania władzy budżetowej o postępach czynionych w tym względzie;
34. zauważa, że w Agencji każde odstępstwo od ustalonego procesu lub procedury jest dokumentowane, uzasadniane i zatwierdzone na odpowiednim szczeblu zarządzania; z zadowoleniem odnotowuje spadek liczby zarejestrowanych niezgodności z 35 w 2021 r. do 28 w 2022 r.; zauważa, że w 2022 r. zarejestrowano 28 niezgodności dotyczących na przykład przepisów administracyjnych (odstępstwo od przepisów dotyczących telepracy), postępowań o udzielenie zamówienia lub odpowiednich przepisów (nieprawidłowe zastosowanie procedury negocjacyjnej), przepisów dotyczących podróży służbowych (udawanie się podróż służbową bez zatwierdzonego polecenia wyjazdu służbowego) oraz przepisów w takich obszarach jak zarządzanie umowami, zobowiązania i dobór personelu; zauważa, że 13 z 28 niezgodności miało charakter wyjątkowy (niezgodności *ex ante*) oraz były one w przejrzysty sposób udokumentowane i uzasadnione, np. z uwagi na zapewnienie ciągłości działania lub względy gospodarcze; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja wprowadziła działania łagodzące lub monitorujące w celu zajęcia się każdą z tych niezgodności; zachęca Agencję do dalszego przeprowadzania opartych na analizie ryzyka okresowych ocen funkcjonowania głównych obszarów kontroli wewnętrznej wspierających proces uzyskiwania pewności;
35. zauważa, że w 2022 r. Agencja przeprowadziła ocenę ryzyka zgodną ze swoim rocznym planowaniem strategicznym i przez cały rok dokonywała przeglądu adekwatności ryzyka i związanych z nim środków łagodzących; odnotowuje główne wyzwania i zagrożenia związane z wykonaniem budżetu, wdrożeniem nowego instytucjonalnego narzędzia finansowego (SUMMA), ograniczeniami kadrowymi, kwestiami bezpieczeństwa informatycznego i skutkami pandemii COVID-19;

36. zauważa, że dochodzenie OLAF-u zakończono w grudniu 2022 r. bez ustaleń i bez zaleceń;

Inne uwagi

37. zauważa, że w następstwie kroków podjętych wraz z Parlamentem Europejskim i Radą w związku z nowym budynkiem Agencji dyrektor wykonawczy poinformował zarząd o kilku spotkaniach z przedstawicielami Valenciennes Métropole w 2023 r.; zauważa ponadto, że pozwolenie na budowę powinno być gotowe w marcu 2024 r., roboty budowlane mogą rozpocząć się latem 2024 r., a budynek powinien być gotowy do użytku w 2026 r.;
38. z zadowoleniem przyjmuje stałe wysiłki Agencji na rzecz poprawy komunikacji, wdrażane różnymi kanałami w celu dotarcia do jak największej liczby obywateli; odnotowuje opracowanie i uruchomienie w listopadzie 2022 r. nowej strony internetowej ERA, która zapewnia jaśniejsze, usprawnione i nowoczesne narzędzie przedstawiania wkładu Agencji na rzecz sektora kolejowego i ogółu obywateli UE; docenia wysiłki Agencji polegające na zorganizowaniu dziewięciu seminariów internetowych oraz przygotowaniu szeregu publikacji i nagrań wideo w 2022 r.; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2022 r. Agencja utrzymała silną obecność w mediach i zwiększyła zasięg swoich mediów społecznościowych;
39. podkreśla, że w 2022 r. europejskie przedsiębiorstwa kolejowe kontynuowały odbudowę po pandemii COVID-19; utrzymująca się odporność sektora kolejowego wraz z niskimi emisjami dwutlenku węgla stanowią dwa podstawowe czynniki, które przyczyniają się do powrotu do poziomów sprzed pandemii w przyszłości.
40. ubolewa, że obecne wymogi dotyczące zgłaszania wypadków i incydentów związanych z bezpieczeństwem kolei są fragmentaryczne w Europie, ograniczają się wyłącznie do funkcji nadzorczej i nie wspiera ich odpowiednie narzędzie wspomagające, w związku z czym wzywa Komisję, aby wyeliminowała tę lukę i zapewniła w tym celu wszelkie niezbędne środki finansowe;
41. zauważa, że kiedy kraje kandydujące do UE przystąpią do Unii, będą miały wdrożone ramy i dorobek prawny UE; zwraca uwagę, że umożliwi to obywatelom UE korzystanie z kolei jako ekologicznego i bezpiecznego środka transportu oraz transport towarów z lub do Europy Południowo-Wschodniej, ponieważ kolejowe korytarze towarowe łączą obecnie Bałkany Zachodnie z UE; podkreśla rolę IPA i projektu dotyczącego Bałkanów Zachodnich we wspieraniu wdrażania dyrektywy w sprawie interoperacyjności i dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa wśród beneficjentów projektów; zauważa również, że zapewni to podstawę do otwarcia rynku usług kolejowych i płynnego ruchu kolejowego z i do tego sąsiedniego regionu;
42. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z 11 kwietnia 2024 r. ^(?) w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

^(?) Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0280.